

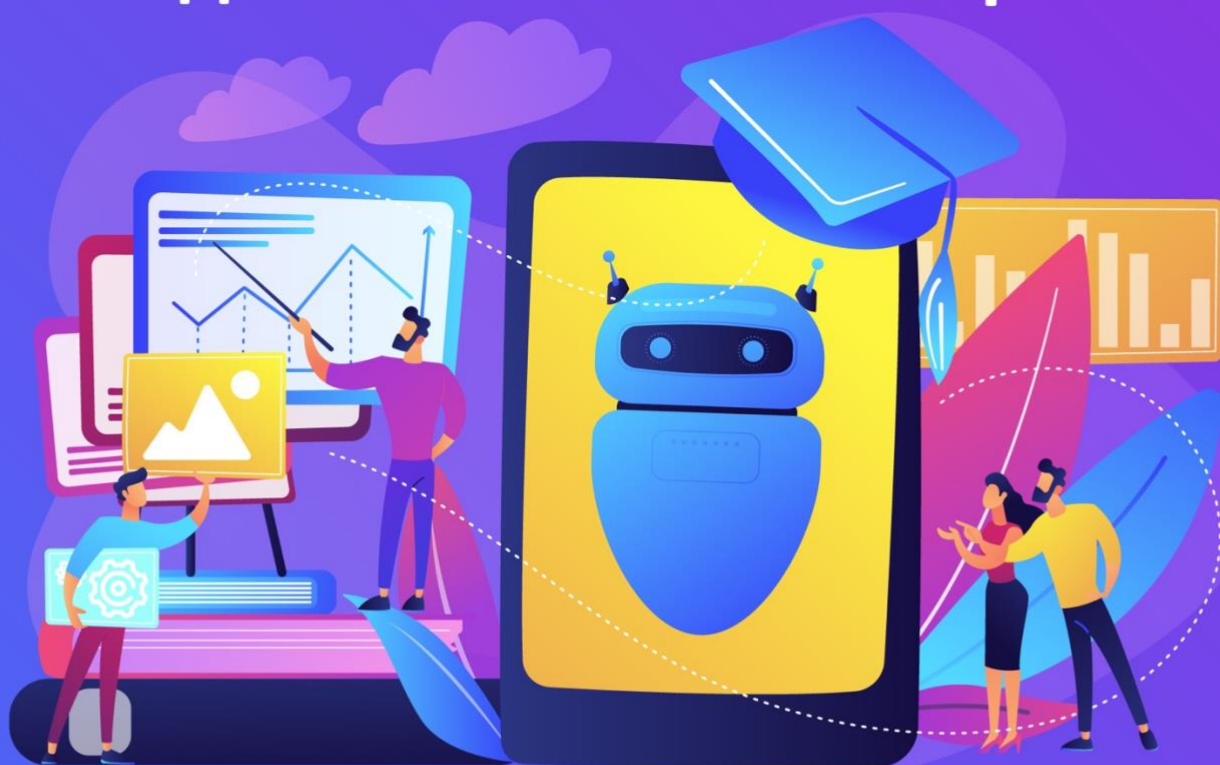

Navigating AI Regulations:
Practical Guide

Проектен Номер:
2024-2-DE02-KA210-VET-000287096

Учебна програма

AI-управлявана креативност: Разширено обучение за дигитални иноватори

Съфинансирано от
Европейския съюз

Учебна програма

AI-управлявана креативност: Разширено обучение за дигитални иноватори

Модул 4

Управление на данни за изкуствен интелект в креативната индустрия

Navigating AI Regulations: Практически наръчник

Номер на проекта: 2024-2-DE02-KA210-VET-000287096

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA носят отговорност за тях.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Име на документа	Модул 4 „Управление на данни за изкуствен интелект в креативната индустрия“
Проектна дейност	Дейност 2: Разработване на обучителната програма „AI-управлявана креативност: Разширено обучение за дигитални иноватори“
Тип ревизия	Final
Дата на ревизия	30.06.2025
Автори	INI-Novation (Германия), Budakov Films (България)

Декларация за авторски права:

Този документ е защитен с лиценз Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International. Вие имате право да:

- Споделяте — копирате и разпространявате материала на всякакъв носител и във всякакъв формат
- Адаптирате — ремиксирате, преработвате и изграждате върху материала при следните условия:
- Признание на авторството — трябва да дадете подходящо признание, да предоставите връзка към лиценза и да посочите дали са направени промени. Можете да направите това по разумен начин, но не по начин, който предполага, че лицензодателят ви подкрепя или одобрява употребата.
- Некомерсиална употреба — не може да използвате материала за търговски цели.
- Споделяне при същите условия — ако ремиксирате, трансформирате или изграждате върху материала, трябва да разпространявате вашия принос под същия лиценз като оригинала.

Всяко неразрешено използване или възпроизвеждане на съдържанието на този обучителен модул ще се счита за нарушение на законите за авторско право и ще бъде обект на правни действия.

Съдържание

1. Относно учебната програма	5
2. Разкрийте пълния потенциал на обучението: съвети за участниците	6
2.1. Усвояване на ефективното събиране на съдържание	6
2.2. Определяне на собствен ритъм на самостоятелно обучение	6
2.3. Последователна структура, съобразена с компетенциите от EQF ниво 3	8
3. Композиция и представяне на обучителен модул 4 „Управление на данни за изкуствен интелект в креативната индустрия“	8
3.1. Въведение	8
3.2. Цели и учебни задачи	9
3.3. Съдържание	10
3.4. Заключение	17
3.5. Практическо упражнение	18
3.6. Критерии за оценка	21
3.7. Библиография	23
За проекта	24

1.Относно учебната програма

Учебната програма „AI-управлявана креативност: Разширено обучение за дигитални иноватори“ е ключов резултат от съфинансирания по програма „Еразъм+“ проект

„Навигиране в регулациите за ИИ: Практическо ръководство“ (Номер на проекта: 2024-2-DE02-KA210-VET-000287096). Адаптирана към динамично променящите се нужди на предприемачите в креативните индустрии, тази цялостна инициатива има за цел да предостави на участниците основни знания и умения за ефективно ориентиране в Закона за изкуствения интелект. Чрез разглеждане на критични аспекти като класификация на рисковете, съответствие с изискванията, прозрачност и управление на данните, програмата гарантира, че творческите професионалисти могат отговорно да интегрират ИИ в своите работни процеси, да спазват правните стандарти, да управляват данните етично и да изградят доверие чрез прозрачни практики. В крайна сметка това обучение не само повишава осведомеността и разбирането за сложния регулаторен пейзаж, но и дава възможност на потребителите да използват технологиите на ИИ по иновативни начини, подобрявайки по този начин своята конкурентоспособност в дигиталната ера.

2. Разкрийте пълния потенциал на обучението: съвети за участниците

2.1. Ефективно събиране на съдържание

За да извлечете максимума от практическите обучителни модули, започнете с преглед на учебните цели, предоставени от консорциума. Помислете как тези цели се отнасят до конкретните предизвикателства, пред които се изправяте във всекидневната си работа, и идентифицирайте ключовите теми, които пряко влияят върху вашата професионална среда. След това направете връзка между практическите приложения, представени във всеки от петте модула, и реалните случаи от вашата дейност, като вземете предвид конкретните примери и казуси, включени в обучителните материали. Накрая, организирайте своите изводи с помощта на дигитални инструменти като приложения за водене на бележки или mind map карти, за да можете лесно да правите справки и да интегрирате тези концепции в ежедневието си практика за постигане на наистина ефективно обучение.

2.2. Задаване на собствен ритъм на учене

Нашите обучителни модули са проектирани с ясна структура, която включва следните части: **Въведение, Цели и задачи на обучението, Съдържание, Заключение, Практически упражнения и Критерии** за самооценка.

За да увеличите максимално учебния си опит, ето пет съвета:

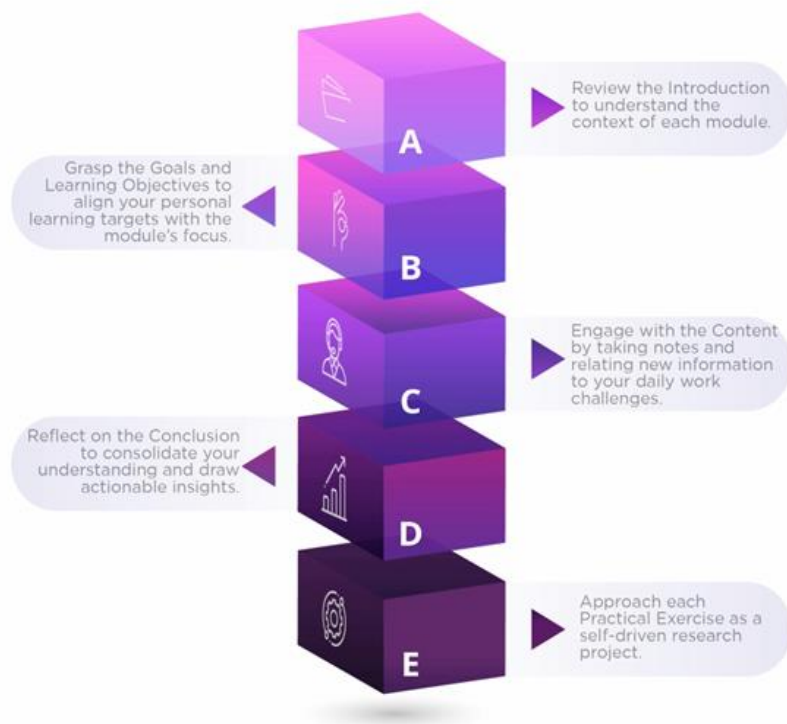
- Първо, **прегледайте внимателно въведението**, за да разберете контекста на всеки модул.
- Второ, разберете ясно **Целите и Задачите на Обучението**, за да съобразите личните си учебни цели с фокуса на модула.
- Трето, запознайте се със **Съдържанието**, като си водите подробни бележки и свързвате новата информация с ежедневните си работни предизвикателства.
- Четвърто, помислете върху **Заключението**, за да затвърдите разбирането си и да си извлечете практически прозрения.

Пето, подхождайте към всяко **практическо упражнение** като към самостоятелен изследователски проект, като използвате критериите за оценка, за да измерите напредъка си и да определите областите за подобрене.

Setting Your Own Self-Paced Learning Rhythm to Our Training Program: AI-Driven Creativity: Advanced Training for Digital Innovators

To maximize your learning experience, here are five tips:

Накрая, за да сте сигурни, че сте усвоили уменията и знанията от всичките пет обучителни модула, силно ви препоръчваме да попълните финалния тест: Цялостна оценка на креативността, управлявана от изкуствен интелект. Финалната цялостна оценка не само затвърждава наученото от вас, но и ви мотивира да проучите всички части на програмата, и, моля, не се колебайте да се свържете с консорциума, ако имате някакви въпроси.

2.3. Последователна структура, съобразена с компетенциите от ниво 3 на EQF

Всеки обучителен модул е проектиран с последователна структура, съобразена с ниво 3 на ЕКР - установена по време на Дейност 1 и подробно описана в документа „Съгласуване на рамката на компетентностите: ниво 3 на ЕКР за ИИ и творчески практики“, който се основава на основните компетенции за креативност, задвижвана от ИИ: съобразяване с разпоредбите на Закона за ИИ.

3. Композиция и представяне на учебния модул 4 „Управление на данни за изкуствен интелект в творческата индустрия“

3.1. Въведение

Уважаеми обучаеми, докато в Модули 1 и 2 разгледахме как да разбираме правните изисквания на Закона за изкуствения интелект, GDPR и разпоредбите за авторското право в контекста на творческите индустрии, Модул 4 вече ви предоставя основни знания за **поверителността на данните, интелектуалната собственост (ИС) и етичния ИИ**. Искаме да ви мотивираме да осигурите спазване на правните и регулаторните рамки - като GDPR и законите за авторското право - на всички етапи от вашето творческо производство и работни процеси, подобрени с ИИ.

Тъй като инструментите с изкуствен интелект стават все по-неразделна част от творческата работа, поемането на отговорност за съответствие означава повече от просто правна осведоменост. Става въпрос за **изграждане на доверие, прозрачност и устойчиви практики**. За тази цел ние не само ще ви преведем през теориите за поверителност на данните, интелектуална собственост и етичен изкуствен интелект, но и ще ви покажем примери от реалния свят за съответствие с ИИ - като ще подчертаем как компаниите и професионалистите интегрират етични практики за ИИ и спазват съответните правила и разпоредби.

В обобщение, Модул 4 ви дава практически знания за отговорно управление на данните в рамките на ясни регулаторни насоки, като осигурява съответствие с предвидимите сценарии за управление на данните и ви помага да разберете ключови регулаторни рамки като GDPR и законите за авторското право. Гъвкавата и лесна за ползване структура на този модул ви позволява да напредвате със собствено темпо, като същевременно развивате и подобрявате уменията си. Ако имате въпроси или се нуждаете от допълнителни разяснения, моля, свържете се директно с нашия екип. Тук сме, за да подкрепим вашето обучение и да гарантираме, че можете да приложите обучението ефективно.

Ключови думи:

Управление на данните; GDPR; разпоредби за интелектуална собственост; авторско право; сигурност на данните; етичен ИИ, съответствие.

3.2. Цели и учебни задачи

Модул 4, „Управление на данни за ИИ в креативната индустрия“, дава възможност на творческите професионалисти да идентифицират ключови принципи за управление на данните, включително поверителност на данните, сигурност и етично боравене, свързани с творчески проекти, задвижвани от ИИ. Обучаващите се ще бъдат подготвени да прилагат стратегии за управление и защита на набори от данни, използвани в приложения с ИИ, като гарантират съответствие с GDPR и свързаните с тях разпоредби.

По-конкретно, чрез завършване на този модул, участниците ще:

- **Разберат ключовите принципи за управление на данните**, включително поверителност на данните, сигурност и етично управление на данните в творчески работни процеси, задвижвани от ИИ.
- **Осигурят съответствие със законите за GDPR и интелектуална собственост** и ще прилагат стратегии за обработка на лични данни и защита на творческите активи. Модулът също така подкрепя творческите професионалисти, които разработват стратегии за защита и оползотворяване на интелектуалната собственост.
- **Оценяват потенциалните рискове за сигурността на данните**, като разпознават уязвимости в инструменти, задвижвани от ИИ, и прилагат стратегии за смекчаване на риска за защита на чувствителна информация.
- **Прилагат етични практики за управление на данните**, като осигуряват отговорно събиране, съхранение и използване на данни, като същевременно поддържат прозрачност в творческите процеси, задвижвани от ИИ.
- **Анализират практически примери за съответствие с GDPR, защита на интелектуалната собственост и етично управление на данните, задвижвани от ИИ**, в дизайна, брендирането и създаването на съдържание.

Този модул предоставя на креативните професионалисти инструментите, необходими за защита на работата им, защита на чувствителни данни и привеждане на техните практики, основани на изкуствен интелект, в съответствие с променящите се регулаторни изисквания.

3.3. Съдържание

Изкуственият интелект се превърна в истинска революция и в творческите индустрии. Той автоматизира процесите, облекчава тежестта върху продажбите, маркетинга и ориентирането към клиентите, и ускорява обработката на документи. Но с наличието на регулации за интелектуална собственост, както и с въвеждането на GDPR и новите

регулации на ЕС за изкуствения интелект, натискът върху компаниите и отделните лица да разбират **ключовите принципи за управление на данните** при използването на изкуствен интелект нараства. Затова нека започнем това обучение, като разгледаме **поверителността на данните, сигурността и етичното управление на данните**.

Поверителността на данните се отнася до правата и практиките относно това как се събират, съхраняват, споделят и използват лични или генерирани от потребителите данни, особено за да се гарантира, че лицата имат контрол върху собствената си информация.

Сигурността на данните означава защита на цифровите активи (скриптове, изображения, видеоклипове, аудио, дизайнерски файлове и др.) от неоторизиран достъп, изтичане или кражба. За творците това включва както оригинална работа, така и всяко съдържание на трети страни, използвано в инструменти с изкуствен интелект. Това е важно в творческите работни процеси, защото защитава вашата интелектуална собственост, избягва правни проблеми и гарантира доверието на клиента: Вашето изкуство, скриптове, кадри или музика са ценни; Ако бъде откраднато или използвано неправилно, губите контрол и приходи. Използването на защитено с авторски права съдържание в обучение или резултати за изкуствен интелект без разрешение може да доведе до съдебни дела. А вашите клиенти се нуждаят от гаранция, че техните поверителни творчески активи се обработват сигурно.

Етичното управление на данни се отнася до използването на данни прозрачно, справедливо и с уважение към правата на хората. С етичното управление на данни вие гарантирате, че инструментите и процесите на изкуствения интелект не злоупотребяват с данни или не експлоатират данни. В творческите области това включва зачитане на собствеността и поверителността на хората във вашето съдържание (напр. актьори, модели, клиенти) и избягване на неоторизирано използване на творчески ресурси (стокови изображения, произведения на изкуството, музика и др.) за обучение или подтикване на изкуствен интелект.

Нека разгледаме **пример** как един фотограф трябва етично и законно да обработва съгласието на модела, когато използва изкуствен интелект за разпознаване на лица, който обработва биометрични данни за идентифициране или проверка на лица. Съгласно GDPR, биометричните данни, използвани за идентификация, изискват изрично, информирано съгласие. Те попадат в специална категория данни (чл. 9 от GDPR) и трябва да бъдат обосновани с ясна, законна цел. Фотографът трябва да следва следния стъпка по стъпка подход за обработка на съгласието:

1. **Обяснете целта:** ясно информирайте защо се използва лицево разпознаване (напр. за маркиране на снимки, сортиране на изображения или прилагане на

стилови филтри), какви данни ще се събират (изображения на лица, ориентир и др.), дали изкуственият интелект е на трета страна или е вътрешен и дали изображенията или биометричните данни ще се съхраняват или споделят.

2. **Използвайте подробен формуляр за съгласие**, включващ обяснение на разбираем език за използването на лицево разпознаване, квадратче за отметка за изрично съгласие и правото на модела да се оттегли по всяко време. Ето примерна декларация: „Съгласен съм с използването на софтуер за лицево разпознаване за анализ и категоризиране на моите изображения на лицето. Разбирам, че тези данни могат да бъдат използвани за [конкретна цел] и няма да бъдат споделяни без допълнително съгласие. Мога да оттегля това съгласие по всяко време.“
3. **Предложете ясен отказ**: ако моделът не даде съгласие, уверете се, че изображенията на модела не се обработват чрез лицево разпознаване и че е наличен алтернативен работен процес (напр. ръчно маркиране).
4. **Ограничете използването на данни**: обработвайте само строго необходимото, избягвайте съхраняването на пълни сканирания на лицето, освен ако не е от съществено значение, и използвайте хеширане или криптиране за защита на самоличността.
5. **Бъдете прозрачни в политиката си за поверителност**: актуализирайте политиката си за поверителност, за да отразява например използваните инструменти с изкуствен интелект, включените услуги на трети страни, колко дълго се съхраняват биометричните данни и как моделите могат да имат достъп до или да изтриват данните си.

Уважаеми обучаеми, моля, уверете се, че **осигурявате спазването на GDPR и законите за интелектуална собственост**, като прилагате стратегии за обработка на лични данни и защита на творческите активи. Следната таблица илюстрира как да приложите сигурността на данните на практика:

Задача	Практика за сигурност	Творческо обяснение
Качване на файлове към инструменти с AI	Използвайте само сигурни платформи, съвместими с GDPR	Мислете за това като да предадете изкуството си на надеждна галерия, а не да го оставяте на пейка в парка.
Споделяне на незавършена работа	Използвайте криптирани устройства и облачни услуги с контрол на достъпа	Използвайте защитени с парола връзки „само за преглед“, а не публични папки.

Задача	Практика за сигурност	Творческо обяснение
Сътрудничество с модели с изкуствен интелект.	Избягвайте качването на съдържание с чувствителни IP адреси или нелицензирани материали.	Не захранвайте инструменти с изкуствен интелект с неодобрити мостри, бранд ресурси или филмови клипове.
Контрол на версиите	Поддържайте сигурни резервни копия и проследявайте кой е направил промените.	Като да съхранявате чернови на сигурно място в заключено чекмедже, но дигитално.

Таблица 1. Как да се прилага сигурността на данните в творческите практики [1]

В горния пример фотографът трябва да избягва да разчита на устно съгласие, да използва разпознаване на лица по подразбиране, да използва изображения от снимки в набори от данни без съгласие и да споделя данни с инструменти или платформи с изкуствен интелект без познаване на модела. Тези практики могат да бъдат обобщени в общите основни предложения за съответствие:

- Използвайте лицензирани набори от данни и инструменти с изкуствен интелект;
- Криптирайте и поставяйте воден знак на ценно съдържание;
- Сътрудничете само на платформи със строг контрол на достъпа; и
- Съхранявайте регистрационни файлове на източниците на данни и разрешенията за ползване.

От изключителна важност е да се спазват тези практики и да се избягват често срещани грешки, които нарушават интелектуалната собственост. Тези грешки могат да бъдат например използване на модели с изкуствен интелект, обучени върху защитено с авторски права изкуство/музика, без да се проверят правата за ползване. Това може да бъде и споделяне на сурови кадри или нелицензирано съдържание в публични хранилища с изкуствен интелект или забравяне за премахване на метаданни от медийни файлове преди споделяне. Ето предложен общ процес със стъпки и елементи, които трябва да следвате, когато става въпрос за прилагане на стратегии за обработка на лични данни и защита на творческите активи:

Ensuring Data Governance in AI-Powered Creative Workflows

Фигура 2. Осигуряване на управление на данните в творчески работни процеси, задвижвани от изкуствен интелект [©INI-Novation, базиран на генеративен изкуствен интелект]

В заключение, от съществено значение е да се разпознават и оценяват рисковете, свързани с данните, в креативните проекти с изкуствен интелект. Това може да се постигне чрез прилагане на инструменти за управление на данните, за да се гарантира етично и законно използване на данните и – най-общо казано – чрез застъпничество за отговорен изкуствен интелект във вашите креативни общности.

Както вече беше посочено в Модул 2, Законът за изкуствения интелект е базиран на риска, а не на технологиите. Той се фокусира върху това как и къде се използва изкуствен интелект. Пълното спазване на съществуващите разпоредби е задължително и креативните професионалисти трябва да оценят потенциалните рискове за сигурността на данните, като разпознаят уязвимостите в инструментите, задвижвани от изкуствен интелект, и прилагат стратегии за смекчаване на риска, за да защитят чувствителна информация.

Креативните проекти все по-често включват инструменти с изкуствен интелект (напр. генератори на изображения, софтуер за редактиране, двигатели за препоръки), които обработват чувствително съдържание, включително клиентски данни, биометрична информация (лица, гласове) или собствени дизайни или концепции. Следната таблица предоставя общ преглед на често срещаните уязвимости в инструментите, задвижвани от изкуствен интелект:

Уязвимост	Пример	Защо е рисково?
Облачно съхранение с AI	Качване на изображения към генеративни платформи	Данните могат да бъдат съхранени или използвани повторно без разрешение
Плъгини на трети страни	Филтри с изкуствен интелект или добавки за интелигентно маркиране	Може да извлече метаданни или файлове без ваше знание
Употреба на биометрични данни	Лицево разпознаване или гласово маркиране	Може да наруши GDPR, ако не е получено изрично съгласие
Обучение на AI модели	Използване на вашите данни за обучение на модели	Можете да изгубите контрол или права върху интелектуалната собственост
Слаб контрол на достъпа	Споделени акаунти или неоторизирани качвания на файлове	Повишава риска от изтичане на данни или неоторизирано използване

Таблица 2. Често срещани уязвимости в инструменти, задвижвани от изкуствен интелект [2]

Стратегията за смекчаване на риска трябва да се състои от следните елементи, които трябва да приложите:

- 1. Познавайте инструмента си:** Кой го е създал? Реномиран ли е? Ясно ли е посочено как обработва вашите данни? Съответства ли на GDPR?
- 2. Прегледайте настройките за поверителност:** Проверете дали можете да се откажете от запазване на данни и да избягвате инструменти, които автоматично събират данни без разкриване.
- 3. Избягвайте качването на чувствително съдържание.**
- 4. Проверете условията за използване на данни:** Може ли инструментът да използва вашите данни за обучение? Можете ли да изтриете качените си файлове по-късно?
- 5. Използвайте сигурни работни процеси:** Работете офлайн, когато е възможно, използвайте криптирано хранилище за творчески ресурси и прилагайте двуфакторно удостоверяване за облачни платформи.

В подраздел 3.6 „Критерии за оценка“ ще намерите т. нар. „Списък за проверка на светофара“ за откриване и избягване на уязвимости и оценка на потенциални рискове за сигурността на данните. Този вид етично управление на данните в творчески процеси,

завдвигвани от изкуствен интелект, помага на професионалистите да осигурят съответствие, да изградят доверие и да избегнат репутационни или правни рискове. Ето **практичен преглед на етичните практики за управление на данни** за отговорно събиране, съхранение и използване на данни, съобразени с креативната индустрия:

За отговорно събиране на данни събирайте само това, което ви е необходимо. Прилагайте принципа за минимизиране на данните (член 5 от GDPR) и избягвайте извличане или импортиране на набори от данни с ненужни лични данни. Получете ясно, информирано съгласие и проверете източниците на данни за законност. Освен това избягвайте скрито извличане или натрупване на данни; особено не събирайте данни тайно или от частни пространства (напр. заключени акаунти в социалните медии) без съгласие.

За сигурно и справедливо съхранение на данни криптирайте чувствителни данни, използвайте контрол на достъпа (напр. внедрете достъп, базиран на роли, за членовете на екипа), поддържайте ясни политики за съхранение и не съхранявайте нерегулирани или анонимизирани лични данни за неопределено време. Ако не определите колко дълго ще се съхраняват данните и кога ще бъдат изтрети, това може да доведе до нарушения на GDPR и да създаде проблеми с проследяването в творческите работни процеси.

За прозрачно използване на данни документирайте участието на ИИ и ясно обозначете кои части от творческия продукт са генерирани или подпомогнати от ИИ (текст, изображение, музика и др.).

В този контекст е от изключителна важност да се разкриват източниците на данни, когато това е поискано, и да не се автоматизират решенията без човешки преглед. Силно препоръчваме да се гарантира, че дадено лице проверява и валидира резултатите, подпомогнати от изкуствен интелект, особено за високотехнологични продукти като наемане, одобрение на дизайн или брендиране. Също така предлагаме да се извършват редовни одити и тестове за пристрастия. За тази цел можете да използвате инструменти като Fairlearn или IBM AI Fairness 360, за да проверите резултатите за пристрастия или етични проблеми, или можете да включите различни проверяващи, за да откриете културни или визуални пристрастия. При прилагането на отговорна стратегия за изкуствен интелект, дори малките екипи трябва да определят как използват изкуствен интелект, какви източници на данни са разрешени и как обработват интелектуалната собственост и съгласието.

Ето два практически примера за съответствие с GDPR, защита на интелектуалната собственост и етично управление на данни с изкуствен интелект в дизайна, брендирането и създаването на съдържание:

Практически пример 1: Студио за графичен дизайн, използващо изкуствен интелект за генериране на лого

Сценарий: Дизайнерски екип използва инструмент с изкуствен интелект, обучен за публични лого, за да генерира брандови идентичности за клиентите.

- Съответствие с GDPR: Не се използват лични данни = нисък риск от GDPR, но все пак е важно да се проверят. Дизайнерите гарантират, че данните на клиента (напр. име, информация за контакт, кратки описания на марката) се съхраняват сигурно и се изтриват, когато вече не са необходими.
- Защита на интелектуалната собственост: Екипът проверява лицензионните условия за данните за обучение на изкуствен интелект, за да потвърди, че не включват защитени с авторски права или търговски марки лого. Те избягват да използват генерирани от изкуствен интелект резултати дословно; вместо това те усъвършенстват и персонализират за оригиналност.
- Етично управление на данните: Студиото разкрива на клиентите, че инструмент с изкуствен интелект е използван като част от творческия процес. На клиентите се предоставят условия за ползване на права, в които ясно се посочва дали генерираните от изкуствен интелект елементи са изключителни или не.

Практически пример 2: Творческа агенция, използваща изкуствен интелект за генериране на видео сценарии и реклами

Сценарий: Маркетингова агенция използва голям езиков модел за генериране на сценарии за рекламни кампании на клиенти.

- Съответствие с GDPR: В модела с изкуствен интелект не се въвеждат лични данни. Всяка предоставена от клиента информация се анонимизира и съхранява в облачни услуги, съвместими с GDPR, с ограничен достъп.
- Защита на интелектуалната собственост: Агенцията не разчита единствено на резултатите от изкуствен интелект — сценариите се редактират и персонализират. Те потвърждават, че генерираното съдържание не възпроизвежда или плагиатства съществуващи материали, защитени с авторски права (напр. реплики от известни реклами).

- Етично управление на данните: Клиентите са информирани за това кои инструменти се използват и как креативните решения са повлияни от изкуствен интелект. Те поддържат дневник на съдържанието, като отбелязват източниците и авторството — важно за авторските права и прозрачността.

3.4. Заключение

Изкуственият интелект предлага мощни възможности за творческите професионалисти - от генериране на идеи и рационализиране на работните процеси до подобряване на дизайна и медийното производство. Тези възможности обаче идват със сериозни отговорности, особено при работа с лични данни, интелектуална собственост и етично чувствително съдържание. Този модул обяснява, че поверителността на данните, сигурността и етичното управление не са допълнителни функции, а основни изисквания.

Творческите професионалисти трябва да разбират и прилагат ключови принципи за управление на данните, за да гарантират, че работата им е законосъобразна и етично обоснована. Това включва защита на наборите от данни, зачитане на правата върху интелектуалната собственост и получаване на информирано съгласие, когато се използват лични или биометрични данни. Това означава също така прозрачност относно това кога и как се използва ИИ в творческия процес, като се гарантира, че клиентите, сътрудниците и аудиторията могат да се доверят на целостта на работата, подпомагана от ИИ.

Чрез проактивна оценка на рисковете, използване на надеждни инструменти, спазване на GDPR и разпоредбите за интелектуална собственост и прилагане на най-добри практики за отговорно боравене с данни, творците не само се защитават от правни последици, но и допринасят за по-етична и устойчива дигитална култура.

В бъдеще отговорното управление на данните трябва да се разглежда като неразделна част от творческото съвършенство в среди, задвижвани от ИИ. Препоръчваме ви да направите **теста, свързан с този модул**, за да проверите напредъка си. Благодарим ви за вниманието!

Стъпки за включване в програмата за обучение

Стъпка 1 - Гледайте видеоклиповете: Достъп до обучителните видеоклипове на нашата платформа. Всяко видео е кратко, ангажиращо и включва субтитри, които да подкрепят разнообразните обучителни потребности - не се колебайте да ги използвате по всяко удобно за вас време и ако е необходимо.

Стъпка 2 - Направете теста: След като завършите всяко видео, направете кратък тест, достъпен на нашия уебсайт. Това ще ви помогне да оцените разбирането си на съдържанието и да затвърдите ключовите изводи.

Стъпка 3 - Приложете наученото: Приложете новите си умения и знания на практика. Използвайте натрупаните прозрения в творческите си проекти, като се фокусирате върху интеграцията на ИИ, съответствието, прозрачността и управлението на данните.

Стъпка 4 - Свържете се с нас за подкрепа: Ако имате въпроси или се нуждаете от допълнителни разяснения, свържете се директно с нашия екип. Тук сме, за да подкрепим вашето учебно пътуване и да гарантираме, че можете да приложите обучението ефективно.

Тази гъвкава и лесна за ползване структура гарантира, че обучаемите могат да напредват със собствено темпо, като същевременно изграждат практически умения и увереност в етичното и отговорно използване на ИИ в творческата си работа.

3.5. Практическо упражнение

Следните практически упражнения са предназначени да ви дадат възможност да се включите в самостоятелно, водено от практиката обучение, което е пряко свързано с основните теми на модула: управление на данни, съответствие с GDPR, защита на интелектуалната собственост и етично използване на изкуствен интелект.

Практическо упражнение 1: Етично събиране на данни в UI/UX дизайна

Сценарий: Препроектирайте UI/UX на уебсайт за електронна търговия. Част от новия дизайн включва внедряване на форма за обратна връзка от клиенти.

Вашата задача: Проектирайте макет или писмен план на формуляра за обратна връзка, включващ следните етични практики за управление на данни:

1. Включете квадратче за отметка за съгласие, обясняващо как ще се използва обратната връзка от клиентите.
2. Ограничете полетата за данни до най-важното (напр. незадължително име, имейл и коментар).
3. Опишете как ще криптирате и съхранявате данните, за да осигурите съответствие с GDPR.

Размисъл:

- Как вашият дизайн изгражда доверие с потребителите?
- Има ли други рискове за поверителността, които може да се наложи да вземете предвид?

Полезно ръководство: Контролен списък за етично управление на данни

Използвайте това като референтен материал при проектирането на вашата форма за обратна връзка:

Изисквания за гарантиране на етично управление на данните:

1. **Добавете отметка за съгласие**, като ясно посочите, че обратната връзка от клиентите ще бъде анонимизирана и използвана само за подобряване на функционалността на уебсайта.
2. **Ограничете събирането на данни само до необходимите** полета (например: име и имейл по желание, и обратна връзка), като избягвате ненужни лични данни.
3. **Криптирайте събраните данни и ги съхранявайте сигурно** в съответствие с GDPR, за да предотвратите неоторизиран достъп.

Чрез прозрачно управление на събирането на данни и зачитане на личната неприкосновеност, вие създавате удобен за потребителя дизайн, като същевременно изграждате доверие у клиентите и спазвате принципите на управлението на данни.

Практическо упражнение 2: Отговорно използване на гласови модели с изкуствен интелект

Сценарий: Като музикант, използвате гласови модели с изкуствен интелект, за да генерирате хармонии за нова песен.

Вашата задача: Напишете кратък план (150–200 думи), описващ как бихте:

1. Осигурили съответствие с GDPR при обучение или използване на гласови модели с изкуствен интелект.

2. Защитили интелектуалната собственост и избягвали имитиране на истински изпълнители без съгласие.

3. Общували прозрачно с аудиторията си относно ролята на изкуствения интелект във вашия творчески процес (напр. чрез метаданни, бележки за изданието или социални медии).

Размисъл:

- Би ли се променил подходът ви, ако инструментът с изкуствен интелект беше на трета страна, а не на вътрешен?
- Какви етични опасения смятате, че вашата аудитория би могла да повдигне?

Полезно ръководство: Етично използване на AI гласови модели в музикалната продукция

Използвайте този контролен списък, за да подкрепите планирането си за отговорно използване на AI гласови модели:

- **Съответствие с GDPR:** Уверете се, че всички използвани гласови данни са лицензирани или включват изрично съгласие от идентифицируемите лица. Избягвайте използването на събрано съдържание от музикални платформи без разрешение. Ако работите в сътрудничество с други, ясно документируйте източниците на данни и осигурете необходимите споразумения.
- **Защита на интелектуалната собственост (IP Protection):** Използвайте AI гласови модели, които са създадени вътрешно или са лицензирани за търговска употреба. Редактирайте или променяйте генерираните от AI вокали така, че да не имитират реални изпълнители, освен ако нямате тяхното изрично одобрение. Разберете и спазвайте лицензионните условия на инструментите, които използвате.
- Осигурявайте метаданни и ясни бележки, които показват кои вокали са генерирани чрез AI. Бъдете прозрачни с вашата аудитория – използвайте бележки към изданията, социални мрежи или описания в платформите, за да оповестите употребата на AI. Водете регистър на съдържанието, документиращ използваните инструменти и процеси в продукцията (полезно за бъдещи одити или спорове).

Като управлявате данните прозрачно и с уважение, вие повишавате доверието на потребителите и спазвате стандартите за управление на данни във вашия креативен дизайн.

3.6. Критерии за оценка

Целта на тази оценка е да насочи етичното и законосъобразно използване на инструменти с изкуствен интелект в нашите творчески процеси, като гарантира спазването на законовите стандарти и поддържа целостта на нашата работа. По-долу предоставяме така наречения „Контролен списък на светофара“ в подкрепа на сигурността на данните за инструменти с изкуствен интелект. Той се отнася за всички дейности, подпомагани от изкуствен интелект, в творческото производство, включително дизайн, писане, аудио, видео и илюстрации.

Ето някои предложени инструкции как вие, уважаеми обучаеми, можете да използвате **Контролния списък**, за да оцените самостоятелното си представяне и резултата от вашите упражнения:

- За всички критерии за оценка, маркирани със „**Зелено**“: те са безопасни за използване в производство или работа с клиенти.
- За всички критерии за оценка, маркирани със смесено „**Зелено/Жълто**“: Използвайте ги с повишено внимание и прилагайте стратегии за смекчаване (напр. анонимизиране на съдържанието).
- За всички „**Червени**“ критерии за оценка: Избягвайте ги или ги заменете със съответстваща алтернатива.

 Критерии за оценка	 Зелено (Безопасно)	 Жълто (Използвайте с повишено внимание)	 Червено (Спрете и избягвайте)
Политика за поверителност на данните	Ясна, съвместима с GDPR, лесна за ползване	Неясна или непълна политика	Няма политика или неясна собственост върху каченото съдържание

 Критерии за оценка	 Зелено (Безопасно)	 Жълто (Използвайте с повишено внимание)	 Червено (Спрете и избягвайте)
Съгласие за биометрични данни	Изрично, със съгласие, документирано	Подразбиращо се или неясно посочено	Няма механизъм за съгласие; данните се използват повторно
Използване и съхранение в облака	Няма качване ИЛИ то е криптирано и контролирано от потребителя	Някои качвания са с неясно съхранение	Задължителни качвания без опция за контрол или изтриване
Прозрачност на инструментите	Посочват се ясно обработката на данни и използването на обучение на AI модели	Ограничени подробности, скрит дребен шрифт	Няма разкриване, данните автоматично се използват за обучение на модели
Защита на интелектуалната собственост	Уважава се собствеността на потребителите, лицензите са ясни и не могат да се прехвърлят	Собствеността е неясна или платформата претендира за частични права	Платформата претендира за пълни права или позволява употреба на трети страни без предупреждение
Защита на потребителския достъп	Изисква силни пароли и двустепенно удостоверяване	Основно влизане, без двустепенно удостоверяване	Споделени акаунти, без контрол на достъпа
Възможност за отказ	Възможност за отказ от запазване на данни и обучение на модели	Опцията за отказ е скрита или трудна за прилагане	Няма възможност за отказ, използването е задължително
Репутация на доставчика	Доверен, проверен от творци или институции, съвместими с GDPR	Нов или непроверен доставчик	Известна история на злоупотреба с данни или нарушения на сигурността

Таблица 3. Контролен списък „светофар“ за етично и законно използване на инструменти с изкуствен интелект [3]

3.7. Библиография

[1] Jeannette zu Fürstenberg, Alexandre Momeni, Gosia Majczak, Linda Jäck and Franziska Hempelmann: An Ambitious Agenda for European AI; General Catalyst, February 2025. Link: www.generalcatalyst.com

[2] European Artificial Intelligence Office (cnect-aioffie@ec.europa.eu), Third AI Pact webinar on AI literacy, 20.02.2025

[3] European Commission, AI Act.
Link: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai>, last time accessed on 27th of May 2025

[4] Jure Globocnik, GDPR and AI Act: similarities and differences, October 2024
Link: <https://www.activemind.legal/guides/gdpr-ai-act/#:~:text=Conclusion,rule%20of%20law%2C%20for%20example>, last time accessed on 27th of May 2025

[5] Walk Me: 5 ways to master AI adoption in the workplace.
Link: https://www.walkme.com/content/5-ways-to-master-ai-adoption-in-the-workplace/?utm_campaign=search_generic_ai_gen&utm_source=google&utm_medium=paid&utm_content=182987011110&utm_term=ai%20business%20transformation&gad_source=1&gad_campaignid=22524225031&gbraid=0AAAAADMmSZNamIBj9XOPDCURxfC-3rr_K&gclid=Cj0KCQjwglXCBhDBARIsAELC9ZgmR6mVFAWeBc1C2KGPwM3rrWfFKd9j3xrB84dxobvTUppbVJ10DYQaAtRhEALw_wcB, last time accessed on 27th of May 2025

[6] Generative AI in Creative Industries: Transforming Art, Music, and Content Creation
Link: <https://www.qsstechnosoft.com/blog/generative-ai-134/generative-ai-in-creative-industries-transforming-art-music-and-content-creation-686#:~:text=Today%2C%20AI%20can%20study%20countless,themes%20producing%20reimagined%20traditional%20aesthetics>; last time accessed on 6th of June 2025

За Проекта

Съфинансираният от Еразъм+ проект „Навигиране в регулациите за изкуствения интелект: Практическо ръководство“ (номер на проекта: 2024-2-DE02-KA210-VET-000287096) има за цел да преодолее критичните пропуски в знанията за изкуствения интелект, цифровите умения и осведомеността за политиките на ЕС сред обучители и фрилансъри в творческата индустрия. Основан на задълбочен анализ на нуждите, проведен по време на етапа на подготовка, проектът възприема целенасочен подход в подкрепа на дигиталната трансформация на този динамичен сектор.

Проектът има три основни цели

- Подобряване на компетентността в областта на изкуствения интелект и използването на данни: Чрез предоставяне на персонализирана обучителна програма на 57 участници, проектът ще подобри разбирането на разпоредбите на Закона за изкуствения интелект, включително класификацията на риска, съответствието, прозрачността и управлението на данните. Тези знания ще дадат възможност на обучителите да насочват младите предприемачи в използването на изкуствения интелект за бизнес иновации, като същевременно се спазват регулаторните стандарти.
- Подобряване на дигиталните умения за изкуствен интелект в творчеството: Участниците ще придобият умения за работа с инструменти, задвижвани от изкуствен интелект, анализ на данни и грамотност в областта на изкуствения интелект, което ще им позволи да интегрират авангардни технологии в творческите процеси. Тази цел е фокусирана върху насърчаване на иновациите, подобряване на творческите работни процеси и изграждане на дигитална устойчивост в сектор
- Повишаване на осведомеността относно политиките на ЕС и Закона за изкуствения интелект: Чрез повишаване на запознатостта с политиките и етичните рамки на ЕС, проектът ще гарантира, че участниците работят отговорно и в съответствие със Закона за изкуствения интелект, насърчавайки доверието и устойчивия растеж в творческата индустрия.

Резултатите от проекта ще допринесат пряко за осигуряването на инструменти и знания на обучителите и фрилансърите, за да се справят успешно в бъдеще, основано на изкуствен интелект, като същевременно се съобразят с регулаторните и етични стандарти на ЕС.